EVROPSKÁ KOMISE
GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO MOBILITU A DOPRAVU

Brusel 19. srpna 2020
REV3 – nahrazuje oznámení
(REV2) ze dne 28. dubna 2020[1]

OZNÁMENÍ ZÚČASTNĚNÝM STRANÁM

VYSTOUPENÍ SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ Z EU A PRÁVNÍ PŘEDPISY EU V OBLASTI ŽELEZNIČNÍ DOPRAVY

Dne 1. února 2020 vystoupilo Spojené království z Evropské unie a stalo se „třetí zemí“[2]. Dohoda o vystoupení[3] stanoví přechodné období, které končí dnem 31. prosince 2020. Do uvedeného dne se na Spojené království a ve Spojeném království použije v plné míře právo EU[4].

Během přechodného období budou EU a Spojené království jednat o dohodě o novém partnerství, vedoucí zejména k vytvoření oblasti volného obchodu. Není však jisté, zda do konce přechodného období taková dohoda bude uzavřena a vstoupí v platnost. Případná dohoda by nicméně vytvořila vztah, který bude z hlediska podmínek přístupu na trh velmi odlišný od účasti Spojeného království na vnitřním trhu[5], v celní unii EU a v prostoru DPH a spotřební daně.

Všechny zúčastněné strany, a zejména hospodářské subjekty se proto upozorňují na právní stav platný po skončení přechodného období (část A níže). V tomto oznámení jsou rovněž vysvětlena některá relevantní ustanovení o rozluce obsažená v dohodě o vystoupení (část B níže) a dále pravidla, která se po skončení přechodného období použijí v Severním Irsku (část C níže).

Doporučení zúčastněným stranám:

[1] Změna se omezuje na první odrážku v části B tohoto oznámení.

[2] Třetí zemí se rozumí země, která není členem EU.

[3] Dohoda o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii (Úř. věst. L 29, 31.1.2020, s. 7) (dále jen „dohoda o vystoupení“).

[4] S určitými výjimkami stanovenými v článku 127 dohody o vystoupení, ovšem žádná z nich není v souvislosti s tímto oznámením relevantní.

[5] Dohoda o volném obchodu zejména nestanoví principy vnitřního trhu (v oblasti zboží a služeb), jako jsou vzájemné uznávání, zásada země původu a harmonizace. Stejně tak neodstraňuje celní formality a kontroly, včetně těch, které se týkají původu zboží a jeho vstupů, ani zákazy a omezení vztahující se na dovoz a vývoz.

Za účelem řešení důsledků uvedených v tomto oznámení se zúčastněným stranám zejména doporučuje, aby:

- zajistily své usazení v EU, pokud je to nezbytné k držení příslušných licencí,
- zajistily, že mají povolení od Agentury Evropské unie pro železnice nebo orgánů členských států[6],
- zajistily, že mají osvědčení od oznámených a určených subjektů usazených v EU.

Strojvedoucí, kteří jsou držiteli licence/osvědčení vydaných ve Spojeném království a kteří pracují v členském státě, by kromě toho měli učinit nezbytné kroky, aby získali doklady platné v EU i po skončení přechodného období. Je proto třeba, aby železniční podniky nebo provozovatelé infrastruktury v EU zaměstnávající strojvedoucí s doklady vydanými ve Spojeném království tyto osoby informovali o nutnosti získat po skončení přechodného období nové doklady platné v EU.

Železniční podniky, jež poskytují přeshraniční služby mezi Spojeným královstvím a EU a přejí si po skončení přechodného období v poskytování těchto služeb pokračovat, budou muset zajistit, aby strojvedoucí na těch úsecích přeshraničně poskytovaných služeb, které se nacházejí na území EU, měli požadované licence/osvědčení vydané v EU.

A. PRÁVNÍ STAV PLATNÝ PO SKONČENÍ PŘECHODNÉHO OBDOBÍ

Po skončení přechodného období se na Spojené království již nebudou vztahovat právní předpisy EU v oblasti železniční dopravy[7]. To má zejména tyto důsledky:

1. LICENCE ŽELEZNIČNÍCH PODNIKŮ

Podle kapitoly III směrnice 2012/34/EU o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru[8] potřebují železniční podniky k provozování železniční dopravy licenci: mají právo požádat o licenci v členském státě EU, v němž jsou usazeny. Licence platí na celém území Unie po celou dobu, po kterou podnik splňuje podmínky stanovené v kapitole III směrnice 2012/34/EU. Po skončení přechodného období již nebudou licence vydané Spojeným královstvím v EU platit. Železniční podniky, které jsou držiteli takové licence a které si přejí po skončení přechodného období pokračovat ve své činnosti v EU, budou muset v členském státě EU požádat o novou licenci v souladu s kapitolou III směrnice 2012/34/EU.

---

[6] Například železniční podniky, které jsou držiteli takového osvědčení a chtějí po skončení přechodného období pokračovat ve své činnosti v EU, budou muset buď agenturu, nebo v členském státě EU (pokud je oblast provozu omezena na daný členský stát) požádat o jednotné osvědčení o bezpečnosti v souladu s článkem 10 směrnice (EU) 2016/798.

[7] Pokud jde o použitelnost právních předpisů EU týkajících se určitých produktů železniční dopravy na Severní Irsko, viz část C tohoto oznámení.

[8] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU ze dne 21. listopadu 2012 o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru (Úř. věst. L 343, 14.12.2012, s. 32).

Železniční podniky poskytující přeshraniční služby mezi Spojeným královstvím a EU, které si přejí po skončení přechodného období v poskytování těchto služeb pokračovat, budou muset splnit právní požadavky platné jak v EU, tak ve Spojeném království. Tyto podniky proto budou muset zajistit, že mají pro úseky přeshraničních služeb nacházející se na území EU licenci platnou v EU. Z čl. 17 odst. 1 směrnice 2012/34/EU vyplývá, že nezbytným předpokladem pro získání licence EU je usazení v jednom z členských států EU.

2. BEZPEČNOST A INTEROPERABILITA ŽELEZNIC

Pro Unii jsou ustanovení o bezpečnosti železnic obsažena ve směrnici (EU) 2016/798 o bezpečnosti železnic[9] a ustanovení o interoperabilitě železnic ve směrnici (EU) 2016/797 o interoperabilitě železničního systému v Evropské unii (přepracované znění)[10]. Pravidla týkající se těchto aspektů obsahuje rovněž Úmluva o mezinárodní železniční přepravě (COTIF), jejímiž smluvními stranami jsou Unie a členské státy se železničním systémem[11], jakož i Spojené království. Úmluva COTIF se však nevztahuje na přepravu, jež je omezena na síť EU (tj. na případy, kdy se nejedná o přepravu ze třetí země nebo do ní[12]).

2.1. Bezpečnost železnic

Podle článku 10 směrnice (EU) 2016/798 je přístup železničního podniku k železniční infrastruktuře v Unii podmíněn získáním jednotného osvědčení o bezpečnosti vydaného Agenturou Evropské unie pro železnice, nebo členským státem, je-li oblast provozu omezena na daný členský stát. Osvědčení o bezpečnosti vydaná ve Spojeném království v souladu s článkem 10 směrnice nebudou v EU po skončení přechodného období již platit.

Podle čl. 14 odst. 4 směrnice (EU) 2016/798 musí mít každý subjekt odpovědný za údržbu nákladních vozů osvědčení. Po skončení přechodného období již nebudou osvědčení vydaná Spojeným královstvím v EU platit[13]. Subjekty odpovědné za údržbu, které jsou držiteli osvědčení vydaného

---

9 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/798 ze dne 11. května 2016 o bezpečnosti železnic (směrnice o bezpečnosti železnic) (Úř. věst. L 138, 26.5.2016, s. 102).

10 Úř. věst. L 138, 26.5.2016, s. 44.

11 Malta a Kypr nemají železniční systém.

12 Článek 2 Dohody mezi Evropskou unií a Mezivládní organizací pro mezinárodní železniční přepravu o přistoupení Evropské unie k Úmluvě o mezinárodní železniční přepravě (COTIF) ze dne 9. května 1980 ve znění Vilniuského protokolu ze dne 3. června 1999 (http://otif.org/fileadmin/user_upload/otif_verlinkte_files/04_recht/02_COTIF/AG_10-5_ad1_e.pdf).

13 To platí rovněž pro osvědčení vydaná orgány udělujícími osvědčení subjektům odpovědným za údržbu uznanými Spojeným královstvím nebo akreditovanými akreditačním orgánem Spojeného království v souladu s článkem 10 nařízení Komise (EU) č. 445/2011 o systému udělování osvědčení pro subjekty odpovědné za údržbu nákladních vozů a o změně nařízení (ES) č. 653/2007 (Úř. věst. L 122, 11.5.2011, s. 22).

Spojeným královstvím a které si přejí pokračovat ve svých profesních činnostech v EU, budou muset požádat o osvědčení v členském státě EU.

Po skončení přechodného období mohou subjekty odpovědné za údržbu kromě toho požádat o osvědčení podle právního rámce úmluvy COTIF[14].

2.2. Interoperabilita železnic

- Uvádění produktů železniční dopravy, na něž se vztahuje směrnice (EU) 2016/797, na trh: pro uvedené produkty jsou v unijních technických specifikacích pro interoperabilitu stanoveny použitelné postupy posuzování shody a to, zda je pro každý z nich potřebný zásah třetí strany (oznámeného subjektu či určeného subjektu), či nikoliv. Pokud jde o uvádění takových produktů na trh, toto oznámení je třeba vykládat ve spojení s obecným oznámením určeným hospodářským subjektům, na něž se vztahují právní předpisy Unie v oblasti průmyslových výrobků[15], zejména s jeho částí 2, týkající se postupů posuzování shody a oznámených subjektů. Důsledky vystoupení Spojeného království z EU popsané v uvedeném obecném oznámení se v plné míře vztahují na osvědčení vydaná subjekty, které byly oznámeny (v případě oznámených subjektů) nebo určeny (v případě určených subjektů) Spojeným královstvím (dále jen „oznámené subjekty / určené subjekty ve Spojeném království“). Následující odstavce se týkají zvláštních případů uvádění prvků interoperability, vozidel a subsystémů na trh a jejich použití a uvádění pevných zařízení do provozu.

- Uvádění prvků interoperability na trh a jejich použití: podle článku 8 a čl. 10 odst. 2 směrnice (EU) 2016/797 může uvedení prvku interoperability na trh vyžadovat posouzení shody / vhodnosti pro použití oznámeným subjektem. Pokud je vyžadováno posouzení oznámeným subjektem, uplatní se v plném rozsahu důsledky vystoupení Spojeného království z EU popsané v obecném oznámení o průmyslových výrobcích uvedeném v předchozím odstavci.

- Uvádění pevných zařízení do provozu: podle článku 18 směrnice (EU) 2016/797 musí být uvedení pevných zařízení do provozu povoleno vnitrostátním bezpečnostním orgánem členského státu, na jehož území jsou tato zařízení umístěna nebo provozována. Povolení k uvedení do provozu podle článku 18 směrnice (EU) 2016/797 musí být po skončení přechodného období založena na certifikátech o ověření vydaných oznámenými subjekty / určenými subjekty v EU.

---

[14] Viz čl. 15 odst. 2 dodatku G k úmluvě COTIF a jednotná pravidla stanovená v souladu s uvedeným článkem, pokud jde o udělování osvědčení subjektu odpovědnému za údržbu v rámci COTIF. Pokud jde o vztah mezi udělováním osvědčení subjektu odpovědnému za údržbu podle směrnice 2004/49/ES a podle rámce COTIF, viz čl. 3a odst. 5 téhož dodatku.

[15] https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_cs.

- Uvádění vozidel a mobilních subsystémů na trh: podle článku 21 směrnice (EU) 2016/797 musí být uvedení železničního vozidla na trh před jeho použitím na síti povoleno příslušným subjektem vydávajícím povolení (agenturou nebo příslušným vnitrostátním orgánem)[16]. Po skončení přechodného období musí být povolení k uvedení na trh podle článků 20, 21 a 24 směrnice (EU) 2016/797 založena na certifikátech o ověření vydaných oznámenými subjekty / určenými subjekty v EU.

Po skončení přechodného období se schvalování železničního materiálu povoleného ve Spojeném království k provozu nebo použití v mezinárodní dopravě v EU bude řídit úmluvou COTIF, a zejména jejími dodatky G[17] a F[18] [19]. Jak je objasněno výše, netýká se to schvalování k provozu nebo použití v mezinárodní dopravě omezené na síť EU (tj. v případech, kdy se nejedná o přepravu ze třetí země nebo do ní), která se řídí právem EU.

3. OSVĚDČENÍ STROJVEDOUCÍCH

Směrnice 2007/59/ES[20] stanoví podmínky a postupy pro vydávání osvědčení strojvedoucím obsluhujícím hnací vozidla a vlaky v železničním systému v Unii. Zejména vyžaduje, aby strojvedoucí získal zvláštní licenci a zvláštní osvědčení. Licenci vydává příslušný orgán členského státu, zatímco osvědčení vydávají železniční podniky a provozovatelé infrastruktury. Podle článku 7 je licence vydaná členským státem platná na celém území Unie, zatímco osvědčení platí pouze pro ty části infrastruktury a ta kolejová vozidla, jež jsou v něm uvedeny.

Po skončení přechodného období již nebudou licence vydané Spojeným královstvím v EU platit.

Podle čl. 11 odst. 2 a článku 20 směrnice 2007/59/ES musí žadatelé o licenci předložit potvrzení o zdravotní způsobilosti vydané lékařem akreditovaným akreditačním subjektem EU nebo uznaným členským státem EU.

---

16 V čl. 21 odst. 8 směrnice (EU) 2016/797 se uvádí: „*Je-li oblast použití omezena na síť či sítě pouze v jednom členském státě, může vnitrostátní bezpečnostní orgán tohoto členského státu na vlastní odpovědnost a na žádost žadatele vydat povolení k uvedení vozidla na trh.*“ Ve všech ostatních případech je subjektem vydávajícím povolení Agentura Evropské unie pro železnice.

17 „Jednotné právní předpisy pro technickou admisi železničního materiálu určeného k používání v mezinárodní dopravě“. Pokud jde o vztah mezi udělováním povolení pro vozidla podle směrnice 2008/57/ES a podle rámce COTIF, viz článek 3a dodatku G k úmluvě COTIF.

18 „Jednotné právní předpisy pro prohlašování technických norem za závazné a pro přijímání jednotných technických předpisů pro železniční materiál určený k používání v mezinárodní dopravě“.

19 V praxi jsou podmínky uvedené v čl. 3a odst. 2 dodatku G k úmluvě COTIF splněny pouze u tzv. vozů GE („go everywhere“). Použití rámce COTIF u jiných vozidel (jako jsou lokomotivy a kolejová vozidla pro přepravu osob) fakticky nezajišťuje rovnocennost mezi schválením podle jednotných právních předpisů COTIF a povolením EU k uvedení do provozu.

20 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/59/ES ze dne 23. října 2007 o vydávání osvědčení strojvedoucím obsluhujícím hnací vozidla a vlaky v železničním systému Společenství (Úř. věst. L 315, 3.12.2007, s. 51).

Licence vydané po skončení přechodného období členským státem EU se již nemohou zakládat na potvrzení vydaném lékařem akreditovaným akreditačním subjektem Spojeného království nebo uznaným vnitrostátním orgánem Spojeného království. Licence vydané členským státem EU před koncem přechodného období na základě potvrzení vydaného lékařem akreditovaným akreditačním subjektem Spojeného království nebo uznaným vnitrostátním orgánem Spojeného království zůstávají v platnosti.

Osvědčení vydaná železničním podnikem usazeným ve Spojeném království již nebudou po skončení přechodného období v EU platit.

B. RELEVANTNÍ USTANOVENÍ O ROZLUCE OBSAŽENÁ V DOHODĚ O VYSTOUPENÍ

V čl. 41 odst. 1 dohody o vystoupení se stanoví, že existující a jednotlivě identifikovatelné zboží, které bylo v souladu s právními předpisy před koncem přechodného období uvedeno na trh v EU nebo Spojeném království, může být dále dodáváno na trh EU nebo Spojeného království a může být v oběhu mezi těmito dvěma trhy, než se dostane ke koncovému uživateli.

Hospodářský subjekt, který se na uvedené ustanovení odvolává, nese důkazní břemeno a musí na základě jakéhokoli příslušného dokumentu prokázat, že zboží bylo uvedeno na trh EU nebo Spojeného království před koncem přechodného období[21].

Pro účely uvedeného ustanovení se „uvedením na trh“ rozumí první dodání zboží k distribuci, spotřebě nebo použití na trhu v průběhu obchodní činnosti, ať už za úplatu, nebo bezplatně[22]. „Dodáním zboží k distribuci, spotřebě nebo použití“ se rozumí, že „existující a jednotlivě identifikovatelné zboží poté, co prošlo fází výroby, je předmětem písemné nebo ústní dohody mezi dvěma nebo několika právnickými nebo fyzickými osobami o převedení vlastnictví, jakéhokoli jiného vlastnického práva nebo držby dotčeného zboží, nebo je předmětem nabídky právnické nebo fyzické osobě nebo osobám k uzavření takové dohody“[23].

V čl. 41 odst. 1 písm. b) dohody o vystoupení se stanoví, že existující a jednotlivě identifikovatelné zboží, které bylo v souladu s právními předpisy před koncem přechodného období uvedeno na trh v EU nebo Spojeném království, může být uvedeno do provozu v EU nebo Spojeném království.

Konkrétně to v odvětví železniční dopravy znamená toto:

- Prvek interoperability uvedený na trh před koncem přechodného období s osvědčením o shodě / vhodnosti pro použití vydaným oznámeným subjektem ve Spojeném království může být během doby platnosti osvědčení o shodě / vhodnosti pro použití používán ve vozidlech nebo subsystémech.

[21] Článek 42 dohody o vystoupení.

[22] Ustanovení čl. 40 písm. a) a b) dohody o vystoupení.

[23] Ustanovení čl. 40 písm. c) dohody o vystoupení.

- Povolení k uvedení do provozu v případě pevných zařízení, jež byla uvedena na trh před koncem přechodného období, zůstávají po skončení přechodného období v platnosti i tehdy, pokud byla udělena na základě certifikátů o ověření vydaných oznámenými subjekty / určenými subjekty ve Spojeném království.

- Povolení k uvedení na trh v případě vozidel, jež byla uvedena na trh před koncem přechodného období, zůstávají ve své vymezené oblasti použití v rámci EU po skončení přechodného období v platnosti i tehdy, pokud byla udělena na základě certifikátů o ověření vydaných oznámenými subjekty / určenými subjekty ve Spojeném království. Totéž platí pro povolení k uvedení mobilních subsystémů na trh.

C. PRAVIDLA, KTERÁ SE PO SKONČENÍ PŘECHODNÉHO OBDOBÍ POUŽIJÍ V SEVERNÍM IRSKU

Po skončení přechodného období se použije Protokol o Irsku/Severním Irsku[24]. Tento protokol podléhá pravidelnému souhlasu zákonodárného shromáždění Severního Irska, přičemž počáteční období trvá čtyři roky po skončení přechodného období[25].

Protokol o Irsku/Severním Irsku stanoví použitelnost některých ustanovení práva EU rovněž na Spojené království a ve Spojeném království s ohledem na Severní Irsko. V tomto protokolu se EU a Spojené království dále dohodly, že pokud se pravidla EU použijí na Spojené království a ve Spojeném království s ohledem na Severní Irsko, je na Severní Irsko nahlíženo jako na členský stát[26].

Protokol o Irsku/Severním Irsku stanoví, že směrnice (EU) 2016/797 se použije na Spojené království a ve Spojeném království s ohledem na Severní Irsko v rozsahu podmínek a technických specifikací pro uvádění produktů železniční dopravy na trh, jejich uvádění do provozu a volný pohyb[27].

To znamená, že odkazy na EU v částech A.2.2 a B tohoto oznámení je nutno vykládat tak, že zahrnují Severní Irsko, zatímco odkazy na Spojené království je nutno vykládat tak, že odkazují pouze na Velkou Británii.

Konkrétně to mimo jiné znamená, že:

- produkt železniční dopravy uvedený na trh nebo uvedený do provozu v Severním Irsku musí být v souladu se směrnicí (EU) 2016/797.

Protokol o Irsku/Severním Irsku však vylučuje možnost, aby Spojené království s ohledem na Severní Irsko

---

[24] Článek 185 dohody o vystoupení.

[25] Článek 18 Protokolu o Irsku/Severním Irsku.

[26] Ustanovení čl. 7 odst. 1 dohody o vystoupení ve spojení s čl. 13 odst. 1 Protokolu o Irsku/Severním Irsku.

[27] Ustanovení čl. 5 odst. 4 Protokolu o Irsku/Severním Irsku a oddíl 28 přílohy 2 uvedeného protokolu.

- se podílelo na rozhodovacím procesu Unie a na utváření tohoto procesu[28],

- zahájilo námitkové řízení, ochranný postup nebo rozhodčí řízení, pokud se týkají předpisů, norem, posudků, registrací, osvědčení, schválení a povolení vydaných nebo provedených členskými státy EU[29],

- jednalo jako vedoucí orgán v rámci postupů posuzování, šetření a povolování[30],

- se dovolávalo zásady země původu nebo vzájemného uznávání produktů uváděných legálně na trh v Severním Irsku nebo osvědčení vydaných subjekty usazenými ve Spojeném království[31].

Konkrétně tento poslední bod mimo jiné znamená, že:

- Povolení k uvedení pevných zařízení do provozu nebo k uvedení vozidel na trh vydaná po skončení přechodného období Spojeným královstvím s ohledem na Severní Irsko nebudou v EU platná.

- Subjekty usazené v Severním Irsku mohou certifikovat produkty, avšak osvědčení vydaná oznámenými subjekty v Severním Irsku jsou platná pouze v Severním Irsku. Tato osvědčení nejsou naproti tomu platná v EU[32].

- Je-li produkt certifikován oznámeným subjektem v Severním Irsku, musí být vedle označení CE nebo jiného použitelného označení shody umístěno označení „UK(NI)“[33]. Takto odlišné označení umožňuje identifikaci produktů, které mohou být legálně uváděny na trh v Severním Irsku, avšak nikoliv v EU.

Obecné informace o pravidlech týkajících se železniční dopravy v Unii naleznete na internetových stránkách Komise věnovaných železniční dopravě (https://ec.europa.eu/transport/modes/rail_en). Obsah těchto stránek bude v případě potřeby dále aktualizován.

Evropská komise
Generální ředitelství pro mobilitu a dopravu

[28] V případě, že bude nutná výměna informací nebo vzájemná konzultace, bude probíhat v rámci smíšené poradní pracovní skupiny zřízené článkem 15 Protokolu o Irsku/Severním Irsku.

[29] Ustanovení čl. 7 odst. 3 pátého pododstavce Protokolu o Irsku/Severním Irsku.

[30] Ustanovení čl. 13 odst. 6 Protokolu o Irsku/Severním Irsku.

[31] Ustanovení čl. 7 odst. 3 prvního pododstavce Protokolu o Irsku/Severním Irsku.

[32] Ustanovení čl. 7 odst. 3 čtvrtého pododstavce Protokolu o Irsku/Severním Irsku.

[33] Ustanovení čl. 7 odst. 3 čtvrtého pododstavce Protokolu o Irsku/Severním Irsku.